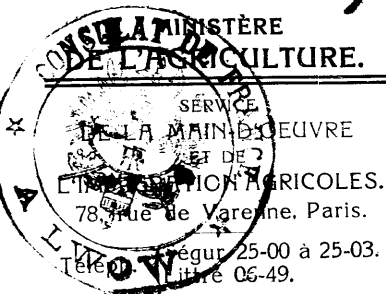

Mars 1. 207 du 27/1/80

CONTRAT D'EMBAUCHAGE

POUR

Ouvrier Agricole ou Forestier Polonais.

Catégorie	H
N° d'enregistrement	1020

Adresse télégraphique : AIDAGRIA-PARIS.

M. 1) Roger Louis
P.

Demeurant à Mar d'Ivan
Zamieszkały w
Commune de Arles
Gmina

Bureau de poste de Poczta
Département Bouches du Rhone
Départament
Gare de Arles
Stacja kolejowa 2)

engage par le présent contrat en vue de l'exécution des travaux ci-après indiqués et pour une durée de 12 mois
zawiera niniejszą umowę najmu w celu wykonania prac wymienionych poniżej i na przeciąg czasu:

12 miesięcy

travaux agricoles

Conditions de logement (mention obligatoire)

Warunki mieszkaniowe (zaznaczenie obowiązkowe)

- 3) :
- A. — dans l'écurie ou, dans l'étable. — w-stajni lub w-oberze.
 - B. — dans un dortoir ou, dans des chambres aménagées, soit dans l'écurie ou l'étable, soit dans un autre local. w-sypialni wspólnej lub też w odpowiednich pokojach bądź przy stajni lub oberze, bądź też w innym budynku.

Rayer la mention inutile
Wykreślić wzmianki niepotrzebne

M. () Köstenbaum Abraham 24 ans Sieniawa pow. Jarosław
P.

Stan rodziny

ARTICLE 1.

L'employeur assurera, à dater du lendemain de leur arrivée et pendant la durée du contrat, un travail continu aux ouvriers faisant l'objet du présent contrat.

ARTICLE 2.

L'ouvrier est tenu de se conformer aux ordres qui lui seront donnés pour l'exécution des travaux faisant l'objet du présent contrat, de se conduire correctement à l'égard de l'employeur, de sa famille et des autres ouvriers et de ne pas porter en aucune façon l'ordre et la discipline de l'exploitation.

L'employeur est tenu de traiter les ouvriers polonais dans les mêmes conditions que les ouvriers français et de faire tout ce qui dépendra de lui pour faire respecter, le cas échéant, leur dignité personnelle ou nationale.

ARTICLE 3.

Le travail sera réglé conformément aux coutumes locales et à la manière dont l'exécutent les ouvriers français de l'exploitation ou, à défaut, de la région.

Les interruptions dans le travail pour les repas sont les mêmes que celles accordées aux ouvriers français. A titre d'application, la durée de ces interruptions est normalement de 15 minutes.

Les travailleurs femmes ne devront pas être employées aux travaux de pansage et de harnachement des chevaux, ni à la conduite des attelages de chevaux et des instruments aratoires pour les travaux de labourage, de hersage et de roulage.

Si, à titre exceptionnel, des femmes demandaient ou acceptaient d'être employées à des travaux de cet ordre, elles recevraient pendant leur durée, un salaire égal à celui des travailleurs hommes accomplissant ces mêmes travaux dans l'exploitation ou dans la région.

ARTYKUŁ 1.

Pracodawca obowiązany jest zapewnić stałą pracę robotnikom, którzy zawarli niniejszy kontrakt w ciągu całego czasu jego trwania, począwszy od następnego dnia po ich przybyciu.

ARTYKUŁ 2.

Robotnik obowiązany jest stosować się do wydanych mu rozporządzeń, dotyczących prac objętych niniejszym kontraktem, zachowywać się przyzwoicie wobec pracodawcy, jego rodziny, innych robotników i nie zakłócać w żaden sposób porządku i ładu w danym gospodarstwie.

Pracodawca jest obowiązany traktować robotników polskich narówni z robotnikami francuskimi i uczynić wszystko, co od niego zależy, aby godność osobista i narodowa robotnika polskiego były uszanowane.

ARTYKUŁ 3.

Praca będzie unormowana zgodnie z miejscowymi zwyczajami i w ten sam sposób, w jaki ją wykonują robotnicy francuscy, zatrudnieni w danym gospodarstwie, a jeżeli robotników francuskich w tem gospodarstwie niema, to tak jak jest wykonywana w danej okolicy.

Przerwy w pracy przeznaczone na posiłek będą te same, co i dla robotników francuskich. Dla wyjaśnienia zaznacza się, że przerwy te wynoszą normalnie 15 minut.

Robotnice kobiety nie powinny być używane do robót przy oporządzaniu i zaprzęganiu koni, ani też przy prowadzeniu zaprzęgu konnego, i narzędzi rolnych do orania, bronowania, jak również wszelkich kołowych.

Jeśli wyjątkowo kobiety, które życzyłyby sobie, bądź wyraziły swą zgodę, będą używane do podobnych robót, otrzymają one w czasie jej trwania wynagrodzenie równe płacy robotników mężczyzn, wykonywujących te same prace w danym gospodarstwie lub w okolicy.

1) Indiquer nom et prénoms de l'employeur.

1) Zaznaczyć imię i nazwisko pracodawcy.

Si le patron demande aux ouvriers français un effort supplémentaire, il pourra réclamer des ouvriers polonais un même effort supplémentaire moyennant le paiement de la même prime.

Au moment de la fenaison et de la moisson, les ouvriers polonais devront travailler le même nombre d'heures que leurs camarades français. Ils devront, à ces époques, travailler même le dimanche, mais en cas d'urgence seulement ils participeront aux mêmes avantages ou primes qui seront consentis aux ouvriers français durant ces saisons.

Les jours de fêtes et les dimanches, les ouvriers polonais devront donner aux animaux de la ferme, les soins indispensables, à l'exemple des ouvriers français, mais de telle façon qu'ils soient libres d'assister aux offices religieux.

A titre de renseignement il est signalé que les dimanches, le Nouvel An, le Lundi de Pâques, l'Ascension, le Lundi de la Pentecôte, la Fête Nationale française du 14 Juillet, l'Assomption, la Toussaint et la Noël sont jours chômés et que les autres fêtes seront remises, selon l'usage, aux dimanches suivants. En outre, les ouvriers polonais jouiront d'un repos d'une demi-journée, la veille de Noël et d'un repos de l'après-midi, le samedi, veille du dimanche de Pâques.

Le règlement français servira seul à déterminer les fêtes.

ARTICLE 4

Les travailleurs polonais recevront, à titre de rémunération égale à celle des ouvriers français de même catégorie employés dans l'exploitation, ou, à défaut d'ouvriers français remplissant ces conditions, une rémunération basée sur le taux normal et courant de la région. L'égalité de traitement s'étend également aux indemnités s'ajoutant au salaire, ainsi qu'aux allocations familiales qui seraient allouées aux travailleurs étrangers remplissant les conditions prévues par le règlement des caisses d'allocations.

ARTICLE 5.

Le salaire mensuel de base est actuellement fixé comme suit :

1. Avec logement, sans nourriture, sans blanchissage:

Homme — Mężczyzna

Femme — Kobieta

Jeune homme de 16 à 18 ans
Chłopiec 16—18 lat

Jeune fille de 16 à 18 ans
Dziewczyna 16—18 lat

Eventualne wynagrodzenie dodatkowe

2° Avec la nourriture, logement et blanchissage, le salaire mensuel comprend:

a) La nourriture et le blanchissage qui sont fournis en nature par l'employeur et représentent une valeur de 210 francs par mois (somme révisible et à fixer d'après les statistiques officielles).

b) Le salaire argent qui est

Homme — Mężczyzna

Femme — Kobieta

Jeune homme de 16 à 18 ans
Chłopiec 16—18 lat

Jeune fille de 16 à 18 ans
Dziewczyna 16—18 lat

Primes ou indemnités éventuelles
Eventualne wynagrodzenia dodatkowe

Au cas où le taux du salaire indiqué ci-dessus serait modifié, pour les ouvriers français travaillant dans la même exploitation pendant la durée du contrat, cette modification serait étendue de plein droit, aux ouvriers faisant l'objet du présent contrat.

L'ignorance de la langue française ne peut servir de motif pour assigner à l'ouvrier polonais, à travail égal, un salaire inférieur à celui alloué aux ouvriers français de même catégorie de l'exploitation, ou, à défaut, de la région.

La nourriture des ouvriers polonais sera la même que celle assurée aux ouvriers français de l'exploitation.

Au cas où les ouvriers polonais embauchés comme devant être nourris ne seraient pas satisfaits de la table commune, ils auront le droit de passer dans la catégorie des ouvriers non nourris, et recevront en outre de leur salaire argent, la somme représentant la valeur de la nourriture, soit 210 frs.

Jeżeli pracodawca wymagałby od robotników francuskich pracy dodatkowej to będzie mógł wymagać jednakowego wysiłku od robotników polskich za jednakowym wynagrodzeniem dodatkowym.

W czasie sianokosów i żniw robotnicy polscy winni pracować tę samą ilość godzin co ich towarzysze pracy francuscy. W tych okresach winni oni pracować nawet i w niedzielę, lecz tylko w razie gwałtownej potrzeby. Mają oni prawo do tych samych korzyści, względnie do tego samego wynagrodzenia dodatkowego co i robotnicy francuscy w tym okresie czasu.

W święta i niedzielę robotnicy polscy, wzorem robotników francuskich winni wykonywać niezbędne roboty przy obrządku bydła, w takich jednak godzinach, by to nie przeszkadzało im brać udział w nabożeństwach.

Podaje się tytułem informacji, że niedzielę, Nowy Rok, drugi dzień Wielkiej Nocy, Wniebowstąpienie, Poniedziałek Zielonych Świątek, święto narodowe francuskie 14 lipca, Wniebowzięcie, Wszystkich Świętych i Boże Narodzenie są wolne od pracy, zaś inne święta odkłada się według zwyczaju, na najbliższe niedziele. Prócz tego robotnicy polscy korzystając będą z odpoczynku pół dnia w Wigilię Bożego Narodzenia i po południu w Wielką Sobotę.

Wszelkie dni świąteczne będą obchodzone wyłącznie według kalendarza francuskiego.

Robotnicy polscy otrzymują za jednakową pracę takie same wynagrodzenie co i robotnicy francuscy tej samej kategorii, pracujący w tem samym gospodarstwie, lub w razie gdyby robotników francuskich, odpowiadających tym warunkom, nie było, otrzymują wynagrodzenie obliczone według norm zwykłych i przyjętych w okolicy. Zasada równości traktowania obejmuje także wynagrodzenie dodatkowe, przyznawane poza stałym zarobkiem, jak również zapomogi rodzinne, które będą przyznawane robotnikom cudzoziemcom, odpowiadającym warunkom przewidzianym przez regulamin Kas Zapomogowych.

ARTYKUŁ 5.

Podstawowe wynagrodzenie miesięczne ustala się w chwili obecnej w sposób następujący: 1)

1. Z mieszkaniem, bez wikt, bez prania:

2. Z wikt, mieszkaniem i praniem wynagrodzenie miesięczne obejmuje:

a) wikt i pranie, których wartość wynosi 210 franków miesięcznie, dostarczane przez pracodawcę w naturze (kwota ta może być zrewidowaną i ulec przerachowaniu na podstawie statystyk urzędowych).

b) z wynagrodzenia w gotówce, a mianowicie:

300 a 500 fr. par mois suivant l'époque

W razie, gdyby w czasie trwania umowy, wysokość zarobku wskazana powyżej uległa zmianie dla robotników francuskich zajętych w tem samym gospodarstwie, zmiana ta z samego prawa winna być zastosowana do robotników, którzy zawarli niniejszy kontrakt.

Nieznajomość języka francuskiego nie może służyć jako powód przyznania robotnikom polskim przy równej pracy zarobku niższego, aniżeli otrzymują robotnicy francuscy tej samej kategorii, pracujący w danym gospodarstwie, lub w braku ich w tem gospodarstwie, w danej okolicy.

Robotnicy polscy otrzymują ten sam wikt, co i robotnicy francuscy, pracujący w tem gospodarstwie.

Gdyby robotnicy polscy zgodzeni z wikt, nie byli zadowoleni ze wspólnego stołu, to mają prawo żądać przejścia do kategorii robotników bez wikt i winni wówczas otrzymywać prócz wynagrodzenia w gotówce, kwotę przedstawiającą wartość żywności, to jest 210 franków.

les polonais faire aux conditions de battre entre eux, par les contractantes, avec le consentement de leurs parents et à condition d'être en règle avec les prescriptions légales concernant les mineurs, notamment en ce qui concerne l'enregistrement primaire obligatoire.

Le salaire au mois pourra être transformé après accord entre les parties contractantes, en salaire à la tâche pour tous les travaux qu'on a coutume d'effectuer à la tâche, conformément aux conditions générales prévues à l'article 4.

Les salaires stipulés en argent doivent être payés exclusivement en monnaie française.

ARTICLE 6.

Les salaires, de même que les primes et les avances consenties sur les salaires, doivent être portés par l'employeur sur un livret de comptes spécial remis au travailleur au moment de la signature du contrat et qui reste entre ses mains pendant toute la durée de l'engagement.

Dans le cas où l'employeur aurait avancé les frais de voyage des membres non travaillants de la famille, ces avances seront portées sur le livret de comptes; seront également portées sur le livret les retenues prévues à l'article 8.

À la fin de chaque mois, les comptes sont présentés à l'ouvrier ou approuvés à l'aide d'un signe identique à celui porté sur le contrat si l'ouvrier est illettré.

Toutes les remarques portées sur le livret par l'employeur devront être paraphées par lui.)

ARTICLE 7.

L'employeur ne doit, sous aucun prétexte retenir le livret de comptes, de même du reste que le passeport, contrat de travail, carte d'identité, extrait du registre d'immatriculation de l'ouvrier. Il s'exposerait, dans le cas contraire, à une action en justice.

ARTICLE 8.

Les frais de chemin de fer et de bateau, de sélection, d'hébergement, de mise en route et de nourriture des ouvriers sont à la charge de l'employeur qui en fait l'avance.

Pour garantir cette avance, contre la rupture injustifiée du contrat par l'ouvrier pendant les premiers mois de son séjour en France, l'employeur aura le droit d'effectuer des retenues sur le salaire, mais seulement jusqu'à concurrence d'une somme totale de 250 frs qui ne devra jamais être dépassée.

Les retenues sont à prélever au moment de chaque paye. Chacune d'elles ne peut excéder $\frac{1}{10}$ du salaire remis à l'ouvrier. Si l'ouvrier est nourri, l'employeur effectue la retenue de $\frac{1}{10}$ sur le montant du salaire argent augmenté d'une

partie qui représente la valeur de la nourriture fournie mensuellement à l'ouvrier.

Si l'ouvrier accomplit intégralement son contrat, les retenues opérées sur les salaires, soit 250 frs sont restituées au travailleur.

ARTICLE 9.

Seuls, les familles et ménages ont le droit d'exiger un logement à part. Ce logement sera salubre. Les ouvriers et ouvrières célibataires seront logés dans des chambres séparées selon les sexes.

Le patron mettra à la disposition de chacun un lit avec paillasse, traversin, draps et couvertures.

Ils seront chauffés et éclairés dans les mêmes conditions que les travailleurs français.

Si les ouvriers estiment que les conditions de logement ne sont pas conformes aux dispositions du présent article, et s'il n'est pas fait droit à leurs réclamations à ce sujet ils saisiront de la question les autorités désignées à l'article 16.

ARTICLE 10.

Les ouvriers polonais bénéficient, en cas d'accidents du travail de la législation française.

En cas de maladie légère de l'ouvrier et pendant les sept premiers jours, l'employeur devra lui assurer, en plus du logement et de la nourriture, les soins médicaux et pharmaceutiques.

En cas de maladie grave ou d'une durée supérieure à 7 jours, et si l'ouvrier est indigent, l'employeur devra demander au Maire, ou en cas de difficultés, au Préfet, l'admission à l'assistance médicale gratuite et l'hospitalisation prévue par la convention franco-polonaise du 14 octobre 1920.

Si la maladie n'a pas duré plus de quatre semaines, le contrat de travail reprendra son cours, jusqu'à son expiration normale, après la guérison de l'ouvrier.

En cas de décès, l'employeur aura à s'occuper de l'enterrement de l'ouvrier. Il fera dresser par le Maire, l'acte de décès et prévientra immédiatement le juge de paix en lui fournissant tous les renseignements qu'il possèdera sur le défunt, la famille et la succession, en le priant d'en aviser le Ministère des Affaires étrangères, à Paris. Il remettra au Juge de paix le produit de la succession.

Le Consulat de Pologne adressera, le moment venu au Juge de paix, toutes indications utiles en ce qui concerne la destination à donner aux objets de valeur appartenant au

zgodą, przy obustronnie podpisanym kontrakcie, oraz pod warunkiem, że w stosunku do tych dzieci zostaną zachowane wszelkie przepisy dotyczące pracy młodocianych, w szczególności zaś przepisy dotyczące przymusu szkolnego.

Wynagrodzenie miesięczne może być, za zgodą pracodawcy i robotnika, przy zachowaniu ogólnych warunków przewidzianych w art. 4, zamienione na płacę akordową, o ile idzie o te wszelkie roboty, które zwykle wykonywane są akordowo.

Wynagrodzenie określone sumą pieniężną musi być wypłacane wyłącznie w monecie francuskiej.

ARTYKUL 6.

Płaca, jak również wynagrodzenie dodatkowe, i awanse przyznane na rachunek zarobku winny być wpisane przez pracodawcę do specjalnej książeczki rachunkowej, wręczonej robotnikowi w momencie podpisywania kontraktu, która pozostaje w ciągu całego czasu trwania kontraktu w posiadaniu robotnika.

W wypadku, jeśli pracodawca awansuje kosztą prowadzenia niepracujących członków rodziny robotnika, sumy te będą zapisane w książeczce rachunkowej; w tejże książeczce rachunkowej będą wypisywane wszystkie potrącenia, uskuteczniane na podstawie art. 8.

W każdym miesiącu sumy wpisane do książeczki winny być podpisywane przez pracodawcę i podpisane przez robotnika, lub w wypadku jeżeli jest on niepiśmienny, zatwierdzone takim samym znakiem, jakim zatwierdził on kontrakt.

Wszystkie uwagi wpisane do książeczki przez pracodawcę winny być przezeń podpisane.)

ARTYKUL 7.

Pracodawca pod żadnym pozorem nie ma prawa zatrzymać książeczki rachunkowej, jak również paszportu, kontraktu, karty identyfikacyjnej (carte d'identité) i wyciągu z rejestru imatrikulacyjnego (extrait du registre d'immatriculation) robotnika. W przeciwnym wypadku pracodawca będzie pociągany do odpowiedzialności sądowej.

ARTYKUL 8.

Koszta przejazdu koleją lub statkiem, koszty selekcji, przebywania robotników w obozach emigracyjnych, ekspedycji i wyżywienia w drodze ponosi pracodawca, który na ten cel awansuje pieniądze.

Celem zabezpieczenia się od bezpodstawnego zerwania kontraktu przez robotnika w czasie pierwszych miesięcy pobytu jego we Francji, pracodawca ma prawo dokonywać strąceń ratami z zarobków miesięcznych, jednakże ogólna suma wszystkich potrąceń nie może w żadnym wypadku przekroczyć kwoty 250 franków.

Potrącenia są uskuteczniane przy każdorazowym wypła-

ce, przekraczać $\frac{1}{10}$ zarobku wypłacanego robotnikowi. Jeśli robotnik otrzymuje wikt od pracodawcy, potrącenie wynosi $\frac{1}{10}$ sumy wypłacanej w gotówce, powiększonej o 210 franków, które przedstawiają wartość miesięcznego wikt dostarczanego robotnikowi.

Jeśli robotnik wypełnił całkowicie kontrakt, wszystkie potrącenia, to jest suma 250 franków, winny mu być zwrócone.

ARTYKUL 9.

Tylko rodziny i małżeństwa mają prawo wymagać oddzielnego mieszkania. Mieszkanie to winno odpowiadać wymogom higieny. Robotnicy niezonaci i robotnice niezamężne będą pomieszczeni w oddzielnych pokojach podług płci.

Pracodawca dostarcza każdemu łóżka z siennikiem, wałkiem, prześcieradłami i kołdrami.

Robotnicy polscy mają zapewnione światło i opał na tych samych warunkach co i robotnicy francuscy.

Jeśli robotnicy uważają, że mieszkanie ich nie odpowiada warunkom przewidzianym w niniejszym artykule i jeśli reklamacje ich nie odnoszą skutku, mają oni prawo zwrócić się w tej sprawie do władz wymienionych w art. 16.

ARTYKUL 10.

W razie wypadku przy pracy robotnicy polacy korzystają z ustawodawstwa francuskiego.

W razie lekkiej choroby robotnika i w czasie pierwszych 7-miu dni jej trwania, pracodawca winien zapewnić robotnikowi prócz mieszkania i wikt, także opiekę lekarską i le-

karstwa. W razie choroby ciężkiej, jeżeli robotnik jest niezamężny, jego rodzina (jeżeli jest) może się do wójty (Maire), a w razie choroby ciężkiej, jeżeli robotnik jest zamężny, do żony, zwrócić się o zapewnienie robotnikowi bezpłatnej opieki lekarskiej i umieszczenie go w szpitalu, w myśl postanowień konwencji polsko-francuskiej z dnia 14-go października 1920 r.

Jeżeli robotnik nie choruje dłużej nad 4 tygodnie, kontrakt powyższy po wyzdrowieniu robotnika jest ważny do oznaczonego w nim terminu.

W razie zgonu robotnika, pracodawca winien się zająć jego pogrzebem oraz spowodować, by wójt (Maire) sporządził akt zejścia, oraz winien zawiadomić natychmiast sędziego pokoju, udzielając mu wszelkich informacji posiadanych o zmarłym, jego rodzinie i o spadku, prosząc go o zawiadomienie Ministerstwa Spraw Zagranicznych w Paryżu. Winien on doręczyć sędziemu pokoju spadek po zmarłym.

Konsulat Rzeczypospolitej Polskiej udzieli sędziemu we

ARTICLE 11.

Le contrat peut être résilié par l'employeur:

1° Au cas où l'ouvrier, malgré les observations à lui adressées, persisterait à ne pas se conformer aux obligations de son contrat;

2° si sa conduite habituelle est de nature à troubler le bon ordre et la discipline de l'exploitation;

3° s'il se livrait à des violences ou sévices graves sur la personne de l'employeur, le personnel de l'exploitation et les animaux;

4° si, atteint d'une maladie contagieuse, il refuse d'aller à l'hôpital.

Dans les deux premiers cas, le contrat ne pourra être résilié qu'après un préavis de 15 jours. Dans les autres cas, la résiliation pourra avoir lieu immédiatement après la constatation prévue à l'article 13.

ARTICLE 12.

Le contrat peut être résilié par l'ouvrier.

1° si celui-ci est l'objet de violences ou de sévices graves de la part de l'employeur ou de ses préposés et également s'il est l'objet d'une façon courante d'injures verbales. Dans ce cas, le contrat peut être résilié immédiatement après la constatation prévue à l'article 13.

2° si, malgré ses réclamations, l'employeur refuse de lui remettre ses documents personnels (passeport, contrat de travail, carte d'identité, extrait de registre d'immatriculation) (voir article 7). Dans ce dernier cas le contrat ne pourra être résilié qu'après un préavis de 15 jours.

ARTICLE 13.

Dans chacun des cas visés aux articles 11 et 12 le contrat ne pourra être résilié qu'après que l'employeur ou l'ouvrier aura dûment fait constater le fait allégué, soit par le Maire, soit par la gendarmerie, soit par le garde-champêtre, soit par deux personnes honorables soit par le Ministère de l'Agriculture (Service de la main-d'oeuvre et de l'immigration agricoles)

ARTICLE 14.

a) S'il y a résiliation à la suite de l'un des cas visés aux articles 11 et 12 ou rupture de contrat, celui employeur ou ouvrier par la faute duquel le contrat aura été résilié ou rompu, versera à l'autre partie, une indemnité égale à autant, de fois trois francs qu'il restera de semaines à courir jusqu'à l'expiration du contrat.

b) En outre, s'il y a résiliation ou rupture par la faute de l'ouvrier, ce dernier devra rembourser à l'employeur la somme de 250 frs. Si des retenues ont déjà été opérées sur le salaire conformément à l'article 8 le total de ces retenues est à déduire de 250 frs.

En vue de permettre le remboursement des sommes restant dues aux termes du paragraphe qui précède, l'ouvrier en fait cession à l'employeur par le présent contrat, dans les limites prévues au présent article, de tous les dommages-intérêts qui pourraient être alloués par les tribunaux.

ARTICLE 15.

Indépendamment des dispositions prévues aux articles 11 et 12, le contrat peut être également résilié dans le cas de mort ou de maladie grave d'un conjoint, d'un ascendant ou d'un descendant directs de l'ouvrier, ou si un cas de force majeure l'oblige à retourner dans son pays d'origine, mais il serait tenu d'appuyer sa demande de libération d'un certificat officiel du Consulat de Pologne.

Dans ces cas les retenues opérées sur le salaire restent acquises à l'employeur qui renonce à toute indemnisation complémentaire.

ARTICLE 16.

Toutes difficultés pouvant surgir entre l'employeur et les ouvriers signataires du présent contrat seront immédiatement signalées au Ministère de l'Agriculture (Service de la main-d'oeuvre et de l'immigration agricoles) section du contrat de travail.

L'ignorance de la langue polonaise ou de la langue française, soit en langue polonaise, directement ou par l'intermédiaire des autorités consulaires.

Fait à _____
Umowa zawarta w _____

Signature de l'employeur ou de son représentant:
Podpis pracodawcy wzgl. jego zastępcy:

Signature de l'ouvrier:
Podpis robotnika:

[Handwritten signature]

ARTYKUŁ 11.

Kontrakt może być rozwiązany przez pracodawcę:

1° W wypadku, gdyby robotnik, pomimo napomnień uporczywie nie spełniał swych obowiązków przyjętych na siebie w kontrakcie.

2° Jeśli zachowanie robotnika stale zakłóca spokój i porządek w gospodarstwie.

3° W razie, gdyby robotnik dopuścił się gwałtów lub ciężkiej obrazy w stosunku do pracodawcy, jego rodziny lub personelu gospodarstwa, lub też gwałtu na zwierzętach domowych.

4° Jeśli robotnik dotknięty chorobą zakaźną odmawia udania się do szpitala.

W dwóch pierwszych wypadkach kontrakt może być rozwiązany tylko za 15-dniowym wypowiedzeniem. W pozostałych wypadkach rozwiązanie może nastąpić natychmiast po stwierdzeniu faktu zgodnie z brzmieniem art. 13.

ARTYKUŁ 12.

Kontrakt może być rozwiązany przez robotnika:

1. Jeżeli pracodawca, lub jego personel, dopuści się gwałtu lub ciężkiej obrazy w stosunku do robotnika, lub jeśli robotnik jest przedmiotem stale powtarzających się przekleństw. W tym wypadku kontrakt może być rozwiązany natychmiast po stwierdzeniu faktu zgodnie z brzmieniem art. 13.

2. O ile pracodawca odmówi mu wydania papierów osobistych (paszportu, karty tożsamości, wyciągu z rejestru imatrikulacyjnego, kontraktu) patrz art. 7. W tym wypadku kontrakt może być rozwiązany jedynie za 15-dniowym wypowiedzeniem.

ARTYKUŁ 13.

W żadnym z podanych z art. 11 i 12 wypadków, kontrakt nie może być rozwiązany, jeśli powody podawane bądź ze strony robotnika, bądź też ze strony pracodawcy, nie zostaną należycie stwierdzone, bądź przez Wójta (Maire), żandarmerję lub strażnika, bądź przez dwie wiarygodne osoby, bądź też przez Ministerstwo Rolnictwa (service de la Main d'Oeuvre et de l'Immigration Agricoles).

ARTYKUŁ 14.

a) W razie rozwiązania kontraktu, stosownie do art. 11 i 12 lub też jednostronnego zerwania kontraktu, strona z winy której nastąpiło to rozwiązanie, względnie zerwanie kontraktu, winna zwrócić drugiej stronie tytułem odszkodowania tyle razy po 7 franki, ile tygodni zostaje do ukończenia kontraktu.

b) Jeżeli rozwiązanie, względnie zerwanie kontraktu nastąpiło z winy robotnika, winien on zwrócić pracodawcy sumę 250 franków. Jeżeli pracodawca dokonał już na podstawie art. 8 pewnych potrąceń z zarobków miesięcznych robotnika, łączna suma tych potrąceń winna być odjęta od kwoty 250 franków.

Celem umożliwienia zwrotu sum należnych według brzmienia poprzedniego paragrafu, robotnik zrzeka się ich na rzecz pracodawcy, na mocy niniejszego kontraktu, w granicach art. 6. Zrywając nie tylko obowiązek dokonania spłaty przewidzianej pod a) i b), lecz także naraża ją na uszczerbek odszkodowania na mocy ewentualnego orzeczenia sądu.

ARTYKUŁ 15.

Niezależnie od przepisów art. 11 i 12 kontrakt może być rozwiązany w razie ciężkiej choroby lub śmierci w rodzinie robotnika (małżonka, rodziców, dzieci), lub w wypadku siły wyższej, która zmuszałaby robotnika do powrotu do kraju. Winien on w takim razie poprzeć swą prośbę o zwolnienie go z kontraktu urzędowym świadectwem Konsulatu R. P.

W tych wypadkach sumy potrącone z zarobków miesięcznych robotnika przypadają na rzecz pracodawcy, który zrzeka się wszelkich dodatkowych odszkodowań.

ARTYKUŁ 16.

O wszelkich nieporozumieniach, mogących wyniknąć pomiędzy pracodawcą i robotnikami podpisującymi niniejszy kontrakt, należy niezwłocznie powiadamiać Ministerstwo Rolnictwa, Service de la Main d'Oeuvre et de l'Immigration Agricoles) w Paryżu, Section du Contentieux, 397 A, rue de Vaugirard (Porte de Versailles), telefon: Vaugirard 11-16, bądź w języku polskim, bądź też francuskim, bezpośrednio lub za pośrednictwem władz konsularnych polskich.

Stamp: Visa du Ministère de l'Agriculture. Le Chef de Mission. Paris, le 11 avril 1930. Pour copie conforme. Includes a circular seal with a landscape and a signature.

Stamp: WIZYJNOŚĆ. 23 MAJ 1930. W URZĘDZIE EMIGRACYJNYM.

Handwritten note: Visa valable jusqu'au 11 juin 1930